

Závěr

Problematika udržitelného rozvoje (UR) na regionální úrovni se dostává do širšího povědomí až v posledních letech. Příčinou je její specifické postavení mezi globální a národní úrovni UR na straně jedné a místní úrovni UR na straně druhé. Regionální strategie udržitelného rozvoje může sloužit nejen k aktualizaci programu rozvoje kraje z hlediska udržitelnosti rozvoje daného území, ale může být i koncepčním rámcem pro aktivity v rámci Místních agend 21 a podkladem pro aktualizaci strategie na národní úrovni. Regionální strategie UR musí mít na rozdíl od národní strategie konkrétnější obsah a oproti místní úrovni musí indikovat širší souvislosti.

Autoři této publikace se pokusili zmapovat oblast **indikátorů vhodných pro monitorování udržitelného rozvoje** tak aby nepřevažovalo ekonomické, sociální ani environmentální hledisko. Určitým dluhem zůstává, že vybrané indikátory byly zařazeny do jednotlivých oblastí, aniž by se nějak zvlášť zvyrazňovala případná vazba na ostatní pilíře. Při výběru indikátoru jsme brali v úvahu základní požadavky na indikátory – relevantnost, dostupnost ve srovnatelné časové řadě, spolehlivost a srozumitelnost. Současně naší snahou bylo zajistit proporcionalitu (vyváženost) pohledu na danou problematiku.

Základní cíl publikace lze spatřovat ve dvou rovinách. První je odpověď na otázku, položenou v úvodu publikace: „Jaké jsou datové zdroje ČSÚ pro hodnocení udržitelného rozvoje na regionální úrovni?“ Vcelku obsáhlou odpověď poskytuje kapitola 2 této publikace, kde je vymezeno 13 indikátorů charakterizujících ekonomickou oblast, 15 indikátorů pro oblast sociální a 14 indikátorů z environmentální části. U každého indikátoru je uveden nejen jeho obecný význam, ale i datové údaje v pokud možno co nejdelší časové řadě. Hranicí byl však rok 1993, a to i v případě, že existují údaje sahající před tento rok.

Druhou rovinou, je aplikace uvedených vybraných indikátorů na **konkrétní podmínky příslušného kraje**. Zde jsme se pokusili analyzovat vývoj v dlouhodobějším (v některých případech vzhledem k datovým možnostem jen ve střednědobém) časovém horizontu. Je důležité upozornit, že naším záměrem nebylo plně se věnovat všem oblastem hospodářského, sociálního i environmentálního života kraje. Publikace se skutečně **zabývá jen vybranými oblastmi a aspekty**. Vzhledem k časovým možnostem není ani jiný přístup možný. Proto také možná řada příjemců nenajde některé informace, které jsou i z pohledu obecného pro Jihočeský kraj velmi závažné. Jmenujme např. celou oblast mzdového vývoje či problematiku cestovního ruchu.

Přestože obsahové zaměření a základní osnova byly konzultovány se zástupci krajské samosprávy, ne vždy bylo možno na jejich připomínky a podněty reagovat v dostatečné míře. Základní překážkou je zde zejména fakt, že státní statistika nemá dostatek relevantních zdrojů pro posouzení daných jevů. Současně naší snahou bylo hodnotit především vývoj v kraji jako celku. Informace o nižších územních celcích se tak v naší publikaci objevují jen sporadicky.

Celá publikace je **prvním krokem**, kde se statistické orgány pokusily zhodnotit problematiku udržitelného rozvoje v regionálním pohledu komplexně. Výběr ukazatelů pro analýzu vznikl sice na základě diskuse v širokém pracovním kolektivu, ale je přesto jen jednou z možných variant pro hodnocení. Pozitivně lze hodnotit, že četnost vybraných ukazatelů není příliš vysoká, což může na druhé straně vést k tomu, že některé oblasti zůstaly opomenuty. Větší problém ale spíše je, že nemáme k dispozici ukazatele, které by o vývoji v kraji informovaly souhrnně.

V konkrétních podmínkách je pak rovněž důležité mít stanoveny konkrétní cíle, či limity. Programová vize strategické části programu rozvoje Jihočeského kraje stanoví pro období 2007 – 2013: „Jihočeský kraj bude v horizontu roku 2013 konkurenceschopným a prosperujícím regionem s vysokou kvalitou života. Globálním cílem je rozvoj konkurenceschopnosti kraje posilováním atraktivity jeho území pro podnikání i investice, dynamizací lidských zdrojů a zkvalitňováním životních podmínek obyvatel při respektování principů udržitelného rozvoje.“ Pro naplňování této strategie i následnou kontrolu však již musíme mít k dispozici cíle a priority konkrétně definované.

* * *

Validní data v podrobném územním detailu poskytují datové soubory Českého statistického úřadu, které jsou z části přímo dostupné na internetových stránkách úřadu. Údaje pro územně plánovací podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území na úrovni správních obvodů ORP s daty za jednotlivé obce (vyhláška 500/2006 Sb.) poskytuje ČSÚ na adrese:

www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/csu_a_uzemne_analyticke_podklady_za_obce_ceske_republiky

Další údaje lze získat z databáze Městské a obecní statistiky (MOS), která je součástí Veřejné databáze (VDB) na adrese: <http://vdb.czso.cz/vdb/>